

TULLÁNKOK

A szemét-telep

arról nevezetes, hogy Huba vezér nemes utódával ezen a réven sikerült üzleti összeköttetésbe lépni a városnak és hogy egy halódó vállalatnak a megváltása is ehhez az üzemhez fűződik. A szemét-telep négy-millió koronájába van a városnak és a köztisztasági hivatal mégis azt állítja, hogy ennél az üzemnél botrányos állapotok uralkodnak. Ha ő állítja, akkor ennek igaznak kell lennie, de akkor nem tudjuk, miért kellett a városnak a Cséry- és Szemere-féle vékákat lenyelni és miért kellett milliókat kidobni szemétre.

A Sugárutról

a Fővárosi Hírlap derítette ki, hogy bárha ma még csak papíron van meg, de máris görbe, máris mellékutjai vannak. Két városatyá buzgólkodik azon, hogy a világ legnagyobb üzleteinek egyikéhez segítse őket a város. Grünwald Mór és Schiffer Miksa urak azt hiszik, hogy az Erzsébet-sugárutnak a rendeltetése az, hogy üzlet legyen belőle. A fővárosnak égetően szüksége van arra, hogy egészséges, széles, modern utcája, forgalmas utja, sok új háza legyen. A Sugárút építését tehát a világéri sem akarjuk hátráltatni és gáncsoló szavunk egyes-egyedül a vállalkozó szellemű városatyák ellen irányul, akiket mindeddig sohasem láttuk ott, ahol a város érdekeit kell képviselni, de a Sáros-fürednél is a város ellen dolgoztak, a város pénztárát akarták szegényíteni. A Sugárút ne legyen üzlet és ha már üzlet, hát az üzleti haszon a városé legyen.

Harmincöt millió

koronája maradt a városnak a legutóbbi kölcsönből, a függőterhek kifizetése után. A legújabb beruházási program szerint ebből az összegből huszmillió korona jutott volna a Magyar Villamossági részvénytársaság boldog részvényeseinek. Ennek az összegnek a kifizetésére azonban nem került sor, mert tudvalévő, hogy a fizetési határnapot prolongálták és később sem lesz szükség a pénzre, mert a huszmilliót egy külön kölcsönből akarja fedezni a város. Ebből csak azt akartuk megállapítani, hogy minden beruházási program tisztára szemfényvesztés, egyáltalában nem vehető komolyan. A beruházási programot tulajdonképpen máris nem tartotta be a tanács és méltán vetődik fel a kérdés, hogy vajjon miféle más megváltásra tartogatják azt a huszmilliót, amelynek határozott célja, rendeltetése volt!

A NÉPOPERA CSŐDJE

Milliókkal uszik a város

Szánt-szándékkal nem foglalkoztunk mind- eddig a szerencsétlen Népopera ügyével. Sze- mélyeskedéssel, antikulturális tendenciával, ártási szándékkal vádolták meg mindig azokat akik ehhez a kényes témához hozzányulni merészkedtek. Most már semmi értelme sin- csen az érzékenykedésnek: a Népopera tel- jesen és véglegesen megbukott és a nekrológ- jához tartozik annak a megállapítása, hogy az alapítókat semmiféle gáncs nem érheti. Becsületes igvékezettel, minden pénzüikkel és megfeszített munkájukkal szolgálták a zene kultuszát, emlékezetes sikerekkel, gyönyörű művészettel, tudással, hozzáértéssel, határ- talan ambícióval, imponáló tisztességgel kor- mányozták az utolsó pillanatig a Népopera eredendő gvengeségben szenvedő hajóját.

A hatalmas kötőmög csaknem összeroskad a súlyos terhek alatt, amelyeket az idők fo- lyamán ráraktak. Nincs ott egy szög sem, amelyet megkimélt volna a végrehajtó és a becsüs. Egyedül Bárczy István polgármester- nek a szobra áll rendületlenül az előcsarnok- ban. Szimbólum a szobor: azt jelenti, hogy ez az a férfiú, akinek Budapest a Népoperát kö- szönheti. A polgármesternek nagy oka volt arra, hogy itthasvnia a várost és nyakába ve- gye a külföldet. Mert nyolc esztendő polgár- mesterségének legkeserűbb perceit köszön- heti a Népoperának, nyolc esztendő rezsim- jének legégetőbb szégvene, legcsunvább ku- darca, legszerencsétlenebb ténykedése volt, amit a Népopera körül végzett.

A legnagyobb felháborodással lehet csak er- ről a dolgról írni. Még egyszer és nyomaté- kosan hangsúlyozzuk: nem a Népopera al- pitóiról, igazgatóiról van szó, hanem a város- ról, a tanácsról, a polgármesterről. Mert az történt itt, amire nem találnak példát sehol sem: a főváros megengedte a Népopera igaz- gatóságának, hogy a város telkén építse fel a színházat, megengedte, hogy a város telkére három millió korona összegű jelzálogkölcsö- nököt vegyenek fel, készfizetői kezességet, szavatosságot vállalt a saját ingatlanára be- kebelezett, idegen tartozásokért, végül hozzá járult ahhoz is, hogy az igazgatóság a belső berendezésre külön fél milliós kölcsönt ve- gyen fel, sőt — mint utólag kiderült — ezeket a berendezéseket is a város vette és a város engedte át a színháznak. Számokba kifejezve a tényállást, mintegy három millió koroná- val van a legközvetlenebbül érdekelve a fő- város a Népopera elkerülhetetlen csődjénél. Az adósságokat a városnak kell kifizetnie, mert könnyelmű volt s mert a tanács — és ez a legsúlyosabb momentum — a közgyűlés megkerülésével is engedélyezett újabb köl- csönöket, újabb adósságcsinálásokat.

Legutóliára 1913. július hónap második napján, tehát a tavalyi utolsó közgyűlésen volt alkalmuk a városatyáknak a Népopera dolgával foglalkozni. A napirend 82-ik pontja a tanács előterjesztése volt „a Népopera jel- zálogkölcsönének kiegészítése ügyében”. Az előterjesztés elmondta, hogy a színházra csak egy millió korona kölcsönt engedélyez- zett a város, de az építkezés 1.742.142 koro- nába került, miért is az igazgatóság további 300.000 korona teher engedélyezését kéri.